

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Ränte- och Kapital-Försäkringsanstalten

i Stockholm emottager i helt Krontal penningar till beredande af *Lifränta* (pension) eller *Kapital* att lyftas på en gång vid uppgifven ålder. Kontoret, Nr 5 Stora Nygatan, hålles öppet alla söckendags förmiddagar kl. 11—2 samt onsdagar 5—6 e. m.

För i Stockholm bosatta obemedlade personer, som insätta medel för att bereda lifränta, betalar Fosterländska Föreningen förvaltningsafgift samt för insatser, ej öfverstigande under ett år 50 Kr., *Tyugu* procent såsom premium; hvarigenom för hvarje sålunda insatta 5 Kr. i boken införes dessutom En Krona.

Hufvudkontor: Malmtorgsgatan 5.

Allmänna Lifförsäkringsaktiebolaget,

Stockholm, Kungsträdgårdsgatan 2 C, 1 tr.

Tryggande fonderadt på matematisk grund. Försäkringstagarne varda meddelegare i bolaget och hela dess vinst.

Sigurd Lovén.

Hvi gick du så tida ur jordlifvet bort,
 Der mycket du hade att verka?
 Hvi blef här din lifsgerning stympad och kort,
 Då trösta och lisa och stärka
 Mång' lidande ännu du kunde ha gjort,
 Om grafven ej öppnat så plötsligt sin port?

På höjden af mandomens fullhet du stod,
 Vid sidan af älskande maka,
 Och hemmet var solljust, der hemtades mod
 Och kraft efter mödor och vaka.
 Der mötte dig barnen, en jublande tropp,
 Snart blicken och sinnet då klarnade opp.

Ett söndagsbarn var du, ty lifvet dig gaf
 Långt mer, än det mängden förunnar;
 Sjelf visste dess bitterhet föga du af,
 Förr'n döden sin närhet förkunnar.
 Då uppstod en kamp i din manliga själ,
 Men sedan du lugnt bjöd de kära farväl.

Ej före sin död, så den vise ju sagt,
 Bör någon fullt lycklig man prisa,
 Ej rikare nåd, han på sinnet oss lagt,
 Kan Gud åt en dödlig bevisa,
 Än att, då han hunnit sin utvecklings höjd,
 Förflyttas från jordens till himmelens fröjd.

Och kunde den vises åskådning bli vår,
 Och kunde **vår** saknad vi glömma
 Då sade vi kanske, om ock med en tår
 Af smärta, vi ej kunde gömma:
 I lifvet var Sigurd ju lycklig som få,
 Men ljuft är som han utur lifvet få gå.

Dock öde står platsen, ej blott vid din härd,
 Ej blott uti kretsen af vänner;
 Hur mycket din lefnad för många var värd
 Nu rätt, då du saknas, man känner.
 Det ljuder från öster och vester i chor:
 "Hvem ersätter honom? Förlusten är stor."

Hardt underbart var det hur du räckte till,
 Så väl för det stora som ringa.
 Du visat hur mycket man kan, då man vill
 Sin egen personlighet bringa
 Som insats i arbetet, hvad man förmår,
 Då, utan att vackla, mot målet man går.

Ditt minne skall också, du vingårdsman god,
 I tacksamma hjertan förvaras;
 Din bild, som nyss lifskraftig inför oss stod,
 Förändligas, liksom förklaras.
 För allt hvad du verkat för medmen'skors väl
 Vår varmaste tack! Sist ett smärtfylldt farväl!

St—.

Fredrika-Bremer-Förbundets meddelanden.

Om "hemstudier".

af
Ellen Fries.

IV.

(Forts. och slut)

Det talas om att idéer "ligga i luften", och det är onekligen en sanning, att ofta samma idéer uppstå hos personer, som ej hafva någon som hälst beröring med hvarandra. För att förklara detta fenomen behöfver man dock ej upptäcka några idébakterier, ej håller tillgripa hypnotismen eller tankeläsningen, utan helt enkelt hålla sig till den gamla satsen, att samma orsaker framkalla samma verkningar. Uppstår ett allmänt känt behof, så är det mer än troligt, att flere personer samtidigt komma fram med samma förslag till dess afhjelpande.

"Hemstudieidén" låg dock ej i den svenska luften, utan den importerades hit direkt från Förenta Staterna. Importören var herr Ernst Beckman. Med sin eleganta penna skildrade han i sjetta häftet af 1878 års årgång af Tidskrift för Hemmet hemstudierna i Amerika. Uppsatsen väckte hos mången lifligt intresse. Att kunna hjälpa dessa många, som trå efter ökade kunskaper, men sakna förmåga att framgångsrikt arbeta på egen hand, och tillfälle, medel eller tid att erhålla mundtlig undervisning; det var en tanke så tilltalande, så praktisk och nyttig, att den borde förr eller senare komma till utförande. Att den var importerad utifrån kunde ej i Sverige vara något hinder. De talrika tillfällena till kunskapers inhemtande, som onekligen finnas i vårt land, samt vår ringa förmåga af initiativ — och hemstudierna fordra initiativ — hade visserligen gjort, att hemstudieidén knappast här kunde ha uppstått, men det var att hoppas, att den skulle kunna trifvas och slå rot i ett så glest befolkadt, fattigt land, med en för inhemtande af teoretiskt vetande intresserad befolkning.

Hemstudieidén kunde passa för både man och qvinna, men det var särskildt för den senare, som den var lämplig, enligt skäl, hvilka vi i en föregående uppsats haft tillfälle utveckla. Det var den unga qvinnans behof efter vetande, som i Amerika gifvit upphof åt hemstudieföreningarne, och det var uteslutande på henne man här i Sverige tänkte.

När derföre Fredrika-Bremer-Förbundet stiftades, uppsatte det på sitt program, bland nyttiga åtgärder för förbättrande af qvinnans ställning, äfven anordnandet af hemstudier. En komité tillsattes af förbundets styrelse, som på våren 1885 hade färdig ett program för hemstudier. Man hade visserligen

följt såväl amerikanska som engelska program, men i hufvudsak byggde man på egen grund och sökte lämpa alla föreskrifter efter svenska förhållanden.

Då man ej kunde tänka sig, åtminstone i den närmaste framtiden, i Sverige, såsom fallet är i England och Amerika, flera föreningar för hemstudier med olika syfte och olika omfattning, så sökte man i stället göra den af förbundet ordnade hjälpen så vidsträckt och olikartad som möjligt. Hjelp för hemstudier lemnas åt såväl unga, ur skolan nyss utgångna flickor som åt äldre personer, hvilka antingen länge legat ifrån studier eller också önska utvidga sina kunskaper i någon kunskapsgren. Ämnenas antal har ej fastställts. Under det att man i utlandet antingen blott läser med ett betyg eller examensmål i sigte, eller också ej tillåter några betyg eller examina alls, så har man här i Sverige beredt tillfälle till såväl fria studier som äfven betygsstudier. Och äfven i afseende på graden af den hjelp som lemnas, har man sökt bereda stor frihet. Vill jag blott hafva bokanvisningar, kan jag få det, vill jag blott fråga eller erhålla frågor att besvara, kan det gå för sig, och slutligen vill jag skrifva längre referat och uppsatser, är äfven det tillåtet. Med ett ord, *att hjälpa så många som möjligt* har varit hemstudiekomiténs mål vid uppsättandet af sitt program.

Att närmare specificera arbetsmetoden, när en så stor frihet lemnats åt lärarens och lärjungens egen önskan, behof och smak är alldeles omöjligt. Den ene lärarens metod är ej den andres, ett ämne tages på ett sätt, ett annat på ett annat sätt o. s. v. Vi skulle sålunda nödgas vara mycket utförliga för att kunna gifva en någorlunda fullständig framställning af de arbetssätt eller undervisningsmetoder, som kunna vid hemstudier förekomma. För att likväl i någon mån afhjelpa de klagomål, som från flere håll sports, "att man ej förstår, huru hemstudier skötas och hvad man med dem kan lära", vilja vi framställa ett utförligt exempel.

En lärjunge anmäler sig för att studera svenska språket och litteraturen. Hon har genomgått sex klasser i en vanlig flickskola, men har sedan under ett par år legat ifrån all läsning. Hon känner sig osäker i sitt språks behandling och obekant med vår litteraturs historia, hvarföre hon önskar studera svenska språket och litteraturen och vänder sig till Fr. Bremer Förbundet med en anmälan, i hvilken hon redogör för ålder, kunskapsmätt m. m. Sekreteraren för hemstudier, efter att emottagit hennes anmälan, träffar aftal med en lämplig lärarinna eller lärare. Denna sänder till lärjungen en läsplan. Hon får, utom allmänna råd för hemstudier, anvisning på böcker, huru hon bör läsa dem, skrifva sina anteckningar o. s. v. Derefter börjar lärjungen att hvar fjortonde dag meddela sig med sin lärare.

Antag t. ex. att lärjungen läst i litteraturhistorien Frihetstidens tidevarf i Warburgs lärobok, samt motsvarande tid i Atterboms eller Malmströms kända arbeten samt en bra läsebok, om ej de större förf:s arbeten finnas att tillgå. Läraren sänder då till lärjungen t. ex. följande frågor öfver det lästa: "Från hvilket land hemtade vår vitterhet hufvudsakligen sina mönster under frihetstiden? I hvad afseende var den nya smakriktningen af gagn för vår vitterhet? Hvilka äro frihetstidens förnämsta didaktiska skaldestycken, idyller, episka dikter, skådespel? Hvilka äro frihetstidens förnämsta historieskrifvare, språkforskare? Hvilka författare dogo 1763; jämför Creutz och Gyllenborg; redogör för Dalins saga om hästen o. s. v. Dessa frågor besvarar lärjungen med kortare eller längre svar, allt efter frågans art och sin egen förmåga. Lägg nu härtill, att lärjungen har *rättighet* att fråga, om det är något hon ej förstår af det hon läst, och att, i stället för besvarandet af frågor, skriva någon längre uppsats öfver den af henne genomgångna kursen. Några perioder af litteraturhistorien egna sig bättre för dessa längre uppsatser, andra återigen att af läraren sönderdelas i frågor. Det ena förfaringssättet kan ock passa bättre för den ena lärjungens begåfning än det andra. Lärjungarnes svar eller uppsatser rättas utförligt och återsändas. Möjligen kunna lärarens svar föranleda ytterligare frågor å lärjungens sida.

Den *grammatikaliska* undervisningen i modersmålet sker dels genom rättandet af uppsatser, som då vanligen äro af litteraturhistoriskt innehåll, dels, om lärjungen så önskar, i en kurs i grammatik. Man får då frågor öfver det lästa, t. ex. öfver satsläran: "Hvad förstås med en utbildad sats, några exempel? Hvad är vilkoret för att en sats skall kunna utbildas med omedelbart objekt? Exempel på en infinitiv som a) subjekt, b) objekt, c) attribut" o. s. v. Äfven anvisar läraren ett lämpligt stycke, som af lärjungen skall ord för ord, satsdel för satsdel och sats för sats analyseras.

I ett främmande språk förekomma naturligen öfversättningar från och till svenskan, uppsatser m. m.

Det sagda torde vara nog för att visa arbetssättet. Att lärjungarne med denna metod kunna lära mycket är otvifvelaktigt. De kunna inhemta nära på lika mycket som vid en mundtlig undervisning. Och i ett fall är den skriftliga undervisningen öfverlägsen. *Lärjungen tvingas till sjelfverksamhet*; hon kan ej, för att begagna ett vulgärt ord "trattas i sitt vetande", snart sagdt mot sin vilja, utan hon måste arbeta och tänka. Men tyvärr är det andra än oxen i fabeln, som säga: "Jag hellre tuggar än tänker."

Under de två år hemstudiekurser funnits, har undervisning meddelats i svenska språket och litteraturen, historia, franska och engelska, matematik, fysiologi och ritning. Lär-

jungarnes antal har ökats, men det har ökats långsamt. Möjligen kan detta bero på att hemstudieidén ej är tillräckligt känd. Åtgärder hafva likväl vidtagits för att sprida densamma bland allmänheten. Man har skickat underrättelser om hemstudierna till alla större läroverk för flickor, annonserat i tidningarne, och nu nyligen har en uppsats i ämnet offentliggjorts i Svea, Handels- och Sjöfartstidningen m. fl.

Förfrågningar och anmälningar hafva varit betydligt talrikare än deras antal som blifvit lärjungar. Särskildt att beakta äro de många förfrågningar, som ingått från unga män. Antingen ha dessa ej fattat, att hemstudierna ej voro afsedda för dem, eller ock ha de bedt oss tänka på saken för dem också. Tydligen inse män mera bildningens nytta och betydelse än hvad vi qvinnor göra. Det vore tviifvelsutan en fråga att beakta, om ej någonting äfven för dem skulle kunna göras. Den omtalade "samundervisningen" borde i detta fall ej kunna möta några större svårigheter. Kanhända det s. k. svagare könet blefve mera intresserad för hemstudier, om det finge det starkare till kamrater.

Vännerna af hemstudier hafva emellertid ofta känt sig misströstande och sökt efter orsakerna, hvarföre ej detta tillfälle att förvärfva kunskaper omfattats med lifligare intresse.

En orsak torde vara, att undervisningen i våra skolor är i mindre grad skriftlig än hvad den är i många andra land, hvarigenom de unga flickorna känna sig besvärade vid tanken att meddela sig skriftligen med sin lärare. På många ställen torde ock undervisningen i skolan vara föga egnad att väcka sinnet till ett sjelfständigt arbete. Man lär sig lexorna, men tänker ej på att dermed är ej allt vunnet. En annan orsak är, att så många ej *förstå*, huru hemstudierna skötas och äro rädda för det okända. Saken är dock ej så svår att förstå, som många mena. Till dem, som säga sig ej förstå hemstudierna, skulle vi vilja rikta en fråga: Har ni gjort Er mödan att verkligen tänka på saken i tio minuter?

Förslag äro för närvarande å bane inom hemstudiekomitén att genom detaljerade arbetsplaner och bestämda kurser klargöra hemstudiernas arbetssätt, särskildt för de ur skolorna utgående lärjungarna, hvilka skulle önska begagna sig af detta undervisningssätt för sin fortsatta utveckling eller för att förbereda sig till någon examen.

En tredje orsak till det ringa antalet lärjungar har varit *priset*. Många äro de som anmält sig och sedan af detta afskräcks. Priset är, såsom bekant, satt till 15 kr. för ett halft års kurs. Lärjungen har då rätt insända tolf uppsatser om 2 stora postpappersark, förutom frågor. Då af dessa 15 kr. 3 afdragas till förvaltningskostnader, återstå 12 kr. för läraren, men då endast goda lärarekrafter anlitas och det, särdeles nu i början, fordras mycken omtanke för att kunna sköta dessa studier ordentligt, kan aflöningen till läraren ej anses obillig.

Den som vet, huru svårt det varit att till detta pris erhålla lärare, kan intyga omöjligheten att sänka afgiften.

Men 15 kr. är mycket för många, ja just för dem, som kanske häst skulle begagna sig af hemstudierna, ty det är ett sannt fast sorgligt faktum, att förmögna flickor ofta nöja sig med en lägre bildningsgrad. För att kunna föra hemstudierna till en lycklig utveckling behöfde vi derföre de tre saker, som Fredrik II behöfde för att föra krig, nämligen penningar, penningar och penningar.

Ja, för det tredje skulle vi kunna ersätta penningarna med offervillighet och intresse. Arbetskrafter behöfvas likaväl som penningar, arbetskrafter, som arbeta för glädjen af att arbeta och att dermed gagna andra, ej blott för att förtjena sitt bröd. Vi hafva redan fått frivilligt arbete och äro tacksamma derför, sålunda skötes det ganska mödosamma sekreteriatet utan ersättning, men mera af detta slag skulle ändå fordras. Hvad penningarna angår, skulle de behöfvas ej blott till nedsättande af afgiften för medellösa lärjungar, utan ock för anskaffande af ett lämpligt bibliotek. Godt vore äfven, om hemstudierna finge såsom gåfvor af enskilda och förläggare mottaga lämpliga böcker och planschverk.

Men Rom byggdes ej på en dag. Vi hoppas i det längsta, att hemstudierna äfven hos oss skola utvecklas och blifva till stor välsignelse, och att det arbete, som hitintills på dem nedlagts, ej skett förgäfvets. En *hastig* utveckling af en ny sak beror ofta på modets nyck, en *långsam* åter på en stadgad öfvertygelse af det nyas förträfflighet. Människan följer blindt ett mod, men hon antager tveksamt en öfvertygelse, derföre går det ena fort, det andra långsamt, derföre är en *hastig* utveckling sällan en *säker*.

Svensk Konstslöjdutställning.

Ingenting kan vara bättre på sin plats i Dagny och mer i öfverensstämmelse med tidskriftens syfte, än att inom dess tyvärr alltför strängt begränsade spalter lemna rum för några meddelanden rörande det företag, som under namn af "Svensk Konstslöjdutställning" bragts till stånd af ett par företagsamma och energiska, så väl som med stor konstnärlig begåfning utrustade qvinnor. Hela Stockholm känner väl till och beundrar de stora med artistisk smak ordnade fönster N:o 2 A Kungsträdgårdsgatan vid Carl den XII:s torg, der under de senaste åren de vackraste prof på svensk konstflit varit exponerade. Att påpeka tillvaron af detta i sitt slag ensamstående etablissement i hufvudstaden torde derföre vara obehöfligt. Den extra utställning, som

der i dessa dagar pågår, har dock gifvit oss en öskt anledning att införa Dagnys läsare i den rikt smyckade lokalen, på samma gång vi vilja låta dem få en liten inblick i företagets uppkomst, ändamål och verksamhet.

”Svensk Konstslöjdställning“ hör, som sagdt, till de mest stortartade etablissement af denna art i vårt land. Man träder in och känner sig genast tilltalad af den vackra, ståtliga, höghvälfda lokalen, der ingenting påminner om det banala hos våra vanliga försäljningsmagasin. Särskildt nu, då de föremål, som voro afsedda för verdensutställningen i Glasgow, men hvilka af vissa skäl ej kunnat dit försändas, äro utlagda till beskådande, erbjuder expositionen en serdeles vacker och anslående anblick. I eleganta monstrar äro de mindre konstalstren på ett artistiskt sätt ordnade; praktmöbler, rikt skulpterade, snidade eller inlagda, äro placerade så, att hvar sak kommer till sin rätt; väfnader och broderier drapera på det smakfullaste väggar och nischer, och oakadt dessa massor af konst- och industriföremål, hopade på ett ställe, är rummet så väl använt, det hela så sinnrikt ordnadt, att totalintrycket blir i hög grad angenämt. Bland de tillämnade skotska utställningsföremålen intaga träsniderierna ett framstående rum. Bland alla dessa hvar i sitt slag fulländade arbeten fästes uppmärksamheten framför allt af ett par ”albumpermar i italiensk valnöt“, hvarå svenska riksvapnet på ett synnerligen konstnärligt sätt är utskuret af fröken E. Söderberg. En skrifbordsuppsats i slingstil af svart trä väcker äfven beundran. Ritningarna till dessa arbeten, liksom öfver hufvud taget till alla inom denna branche af konstslöjden förekommande alster, äro utförda af fröken S. Giöbel. Broderierna utmärka sig äfven för artistisk fulländning så väl i mönster som utförande. Fröken M. Adelborg, hvilken förestår denna afdelning inom konstslöjdställningen, har, efter motiv hemtade så väl från nationalmuseets och nordiska museets samlingar som från äldre svenska allmogeväfnader, åstadkommit verkliga prakt saker, såsom t. ex. ett stolsöfverdrag från 1600-talet på kläde i silke och guld, ett broderi äfven till stol, en kudde (norskt motiv) m. m. m. Tyvärr hindrar oss det knappa utrymmet att gifva en utförligare beskrifning på de många präktiga och förtjusande konstsaker, vi så lifligt beundrat.

För alla älskare af det nationella så väl inom konsten som industrien efterlemnar ett besök i Svensk Konstslöjdställning ett det mest glädjande intryck. Den svenska konstslöjden har här under konstnärligt utbildade personers vård det bästa tillfälle att utveckla sig. Det mål, som företagets stiftare i främsta rummet har för ögonen, är att på en fullkomligt sjelfständig, fosterländsk grund höja vår konstflit, och

att, genom att hemta motiv från de rika inhemska samlingar, vårt land eger, söka utveckla smaken och färdigheten inom det konstindustriella området. Det är just genom ett strängt fasthållande vid dessa principer företaget har den bästa borgen för att lyckas, då naturligen en täflan med utlandet genom upptagande af dess stilarter vore fåfäng möda. Grundläggare och föreståndare af detta vackra och betydelsefulla företag äro fröknarna S. Giöbel och B. Hübner, af hvilka den förstnämnda, såsom den der väckt träsnideriets konst till nytt lif i vårt land, förvärfvat sig ett aktadt namn inom vår konstindustris historia. Lokalen N:o 2 A Kungsträdgårdsgatan, från början afsedd endast för en tillfällig julexposition, har, såsom serdeles lämplig för ändamålet, sedan år 1885 inrymt en permanent konstslöjdställning och är isynnerhet af utlänningar flitigt besökt, hvilka derifrån föra med sig och göra bekanta i sina hemland prof på svensk handslöjd. Isynnerhet äro de smakfullt utförda väskorna i allmoge-stil starkt efterfrågade. Äfven en annan sida än den för konstindustrien viktiga vilja vi påpeka, en sida som ej är detta företags minst vackra och välsignelsebringande. Det är den arbetsförtjenst och de nya verksamhetsfält det öppnar för en mängd arbetssökande qvinnor. Vid sina tider selsätter affären inemot 60 skickliga arbeterskor, och för hvar och en af dessa står det fritt att, genom att med eget namn märka de utförda arbetena, göra sitt personliga ingripande i etablissemangets verksamhet gällande.

Att ett så storartadt och vidlyftigt företag, hvilket naturligen kräver en stor organisationsförmåga och betydlig praktisk duglighet, utslutande bragts till stånd och handhafves af fruntimmer, lärer så väl dessa som vårt land till stor heder. Om än bristande rörelsekapital lagt hinder i vägen för antagande af de fördelaktiga anbud på stor omsättning i utlandet, som erhållits, hvilket än ytterligare skulle utvecklat och utvidgat affären, så har dock "Svensk Konstslöjdställning" år från år gått framåt och kan emotse en lång och fruktbar framtid. Detta sistnämnda är åtminstone hvad hvarje sann fosterlandsvän och alla för inhemska odling och konst nitälskande personer tillönska företaget och dess ledare.

Fredrika-Bremer-Förbundets årsmöte

egde rum onsdagen den 9:de Maj kl. 7 e. m. i Läkaresällskapets lokal, 19 Jakobsgatan, under kapten L. A. Hubendicks ordförandeskap. Mötet, som var talrikt besökt, illustrerades af ett intressant föredrag af doktor

O. Montelius, öfver ämnet: "hur länge har qvinnan betraktats såsom mannens egendom?" — För öfrigt upplästes under förtgången af mötet utdrag ur årsberättelsen för år 1887, hvaraf framgick, att Fredrika-Bremer-Förbundet har att glädja sig åt ett växande intresse och en allt vidsträcktare anslutning från allmänhetens sida. Ordf. egnade dessutom några erkänsamma ord åt de personer, hvilka med ospardt nit och utan någon som helst ersättning arbetat inom de många komitéer och utskott, hvilka haft till uppgift att verka för förbundets olika intressen. Särskildt omnämndes med tacksamhet förbundets filial i Malmö och dess nitiska och oegennyttiga föreståndarinna. — Till sist anställdes val af styrelse och revisorer och återvaldes såsom *styrelsemedlemmar* följande personer, hvilka voro i tur att afgå: fru E. Ankarsvärd, hofintendenten A. Börtzell, riksantikvariern H. Hildebrand, fru A. Montelius och doktor C. Nyström samt nyvaldes i stället för fru K. Bohman och bankdirektör J. H. Palme, hvilka undanbedt sig återval, revisionssekreteraren H. Rohlieb och fröken Anna Roos; till *styrelsesuppleanter* omvaldes fröken G. Elfving, rektor C. von Friesen, fröken E. Fries, fröken G. Hjelmerus och fru G. af Klintberg och ingingo, i stället för revisionssekreteraren Rohlieb och fröken Roos, fru M. Arwidson och fru J. Jolin. Till *revisorer* valdes: härads höfding A. Lundvall, fru E. Odelberg och fröken A. Rossander samt till deras *suppleanter*: doktor W. Svedbom, revisionssekreteraren W. Uppström och fru S. Wising.

Vår första qvinliga läkare.

Sedan detta häfte redan blifvit lagdt under pressen, meddelas att fröken Karolina Widerström vid Karolinska Institutet aflagt medicine licentiatexamen och sålunda nu intagit sin plats bland Sveriges legitimerade läkare. Fröken W., som är bördig från Skåne och född 1856, började sin bana med genomgående af en kurs vid gymnastiska centralinstitutet och anställdes sedan som sjukgymnast, dels som professor Brantings biträde, dels som privat praktiserande. Sedan hon tagit studentexamen vid Wallinska skolan 1879 och medikofilen samma år samt 1884 med kandidaten, afslutade hon sina studier d. 26:te sistlidne maj med licentiatexamen. F. n. tienstgör fröken W. som amanuens vid den gynekologiska afdelningen å Sabbatsbergs sjukhus och ämnar först efter en studieresa till utlandet, vid återkomsten hösten 1889, börja praktisera som specialist för qvinnosjukdomar. Vi få då, omskrifvande ett allbekant uttryck, "qvinnan åt qvinnorna!" — För dem, hvilka efter henne börjat samma bana, skall ock hennes enkla, vinnande personlighet blifva ett godt föredöme, såväl vid arbetet som i kamratkretsen, hvarest hon tillvunnit sig varmt erkännande. Hvarje tänkande svensk qvinna, derom äro vi öfvertygade, skall med intresse följa den unga läkarens framtida verksamhet och nu med oss önska henne: Lycka till! och Välkommen!

Fredrika-Bremer-Förbundets Berättelse för år 1887, det tredje året af dess verksamhet.

Fredrika-Bremer-Förbundet, hvars verksamhet under detta liksom de föregående åren utöfvats i öfverensstämmelse med förbundets program, har fortfarande haft att glädja sig åt allmänhetens förtroende, hvarigenom förbundet vunnit ökad anslutning och dess arbetsfält kunnat utvidgas. Framstegen i detta afseende åskådliggöras genom följande siffror:

År 1885	var	medlemmarnas	antal	886.
„ 1886	„	„	„	1185.
„ 1887	„	„	„	1289.

* * *

Styrelsen.

I enlighet med § 6 i stadgarne företogs vid årsmötet den 25 maj 1887 val efter de sex ordinarie styrelsemedlemmar och sex suppleanter, hvilka voro i tur att afgå. De återvaldes, med undantag af fru Weidenhielm, som undanbedt sig återval, i hvilket ställe valdes fröken Lotten Dahlgren.

Förbundets styrelse har alltså under år 1887 haft följande sammansättning:

Ordförande:

Riksantikvarien *H. Hildebrand.*

Vice ordförande:

Hofintendenten *A. Börtzell.*

Sekreterare:

Fröken *A. Roos.*

Fru *S. Adlersparre.*

Fru *E. Ankarsvärd.*

Fru *K. Bohman.*

Fröken *L. Engström.*

Fröken *M. Forsell.*

Kassaförvaltare:

Doktor *Carl Nyström.*

Fru *A. Montelius.*

Bankdirektör *J. H. Palme.*

Doktor *G. Sjöberg.*

Fru *S. Whitlock.*

Styrelsesuppleanter:

Litteratören <i>E. Beckman.</i>	Fröken <i>G. Hjelman.</i>
Fröken <i>L. Dahlgren.</i>	Kapten <i>L. A. Hubendick.</i>
Fröken <i>G. Elfving.</i>	Fru <i>G. af Klintberg.</i>
Fröken <i>E. Fries.</i>	Revisionssekr. <i>H. Rohtlieb.</i>
Rektor <i>C. von Friesen.</i>	Professor <i>P. G. Rosén.</i>
Fru <i>Th. Gyldén.</i>	

Revisorer:

Häradshöfding *A. Lundvall.*
 Bankdirektören *A. Norman.*
 Fröken *A. Rossander.*

Revisorssuppleanter:

Fröken *J. Levisson.*
 Fru *E. Odelberg.*
 Doktor *V. Svedbom.*

Det af styrelsen utsedda förvaltningsutskottet har bestått af:

Ordinarie medlemmar: fruarna Adlersparre och Ankar-
 svärd, fröken Roos samt herrar Hildebrand och Nyström (såsom
 kassaförvaltare sjelfskrifven ledamot).

Suppleanter: fruarna Whitlock och Montelius samt herr
 Börtzell.

Förbundets styrelse har under år 1887 sammanträdt 7 och
 dess förvaltningsutskott 10 gånger. Dessutom hafva samman-
 träden hållits af de för särskildta ändamål tillsatta komitéer,
 för hvilkas verksamhet redogörelse här nedan följer.

Förbundet räknar vid 1887 års slut 30 ombud, af hvilka 5
 hafva blifvit utsedda under årets lopp. Förteckningen öfver om-
 buden återfinnes i Bil. I.

Ombudet i Malmö, fröken M. Silow, har med styrelsens med-
 gifvande från den 15 januari utvidgat sitt ombudskap till en
 filial, som hon utan ersättning med nit och intresse förestått
 intill den 1 oktober, då föreståndareskapet öfvertogs af annan
 person. Om filialens verksamhet är berättelse afgifven, se Bil. II.

* * *

Förbundsbyrån har under året så betydligt utvidgat sin verk-
 samhet, att behovet af ökad utrymme och ökade arbetskrafter
 i allt känbarare grad framträdt. Den hittills begagnade lokalen,
 19 Lilla Vattugatan, har på grund deraf blifvit uppsagd, och en

annan för ändamålet lämpligare förhyrts i Malm Morgsgatan N:o 5 att tillträdas den 1 april 1888.

Personalen på byrån har utgjorts af fröken Gertrud Adelsborg, såsom föreståndarinna och bokförare, fröken Theresa Geijer, med särskild sysselsättning vid platsanskaffningen, fröken Sigrid Ulrich, biträde vid kassan och bokföringen, samt såsom extra biträden under olika tider, fröken Ida af Klint, fru E. Brodin, fröknarna E. Ulrich och H. Lagerlöf.

Härjemte hafva styrelsens och förvaltningsutskottets medlemmar i mer eller mindre mån medverkat i de vid byrån förekommande arbetena.

Den aflöning, som utgått för byråns ordinarie personal, kan ej anses innefatta full ersättning för det verkställda, synnerligen trängna arbetet.

Ordinarie arbetstiden på byrån har fortgått från kl. 11 f. m. till kl. 4 e. m. Ett försök har under året gjorts att hålla byrån öppen såsom läsbyrå för förbundets medlemmar äfven några eftermiddagstimmar i veckan, men då besöken varit temligen fåtaliga, upphördes härmed efter någon tid.

Genom en styrelsemedlems godhetsfulla bemedling har byrån gratis fått till sitt förfogande en telefonapparat af Bellbolaget.

Såsom förut har byråns verksamhet förgrenat sig i åtskilliga riktningar, bland hvilka de hufvudsakligaste hafva varit:

Meddelande af råd och upplysningar inom olika områden, bland hvilka särskildt böra framhållas:

Råd i ekonomiska, juridiska och hygieniska angelägenheter. För att kunna uppfylla de kraf, som i detta afseende ställas på byrån, har denna fortfarande sig tillförsäkradt biträde af framstående yrkesmän inom dessa områden.

Upplysningar angående skolor, lärokurser och arbetsområden.

Meddelanden med förbund och inrättningar af art, jemförlig med Fredrika-Bremer-Förbundets, såväl inom Sverige som i andra länder.

Platsanskaffning, till förmån för såväl arbetssökande som arbetsgifvare.

Understödjande af rörelsen för kvinnans deltagande i kommunala värf, särskildt stadsfullmäktigvalen.

Råd för inköp af ungdomslitteratur.

Expedition af styrelsens beslut och förbundsmeddelanden, af förbundstidskriften Dagny, samt i viss mån för hemstudier och sjukkassan.

Kassarörelsen.

I hvilken utsträckning dessa olika verksamhetsgrenar tagit byrå i anspråk framgår af följande öfversigt öfver handlagda ärenden.

Bland *juridiska* frågor märkas:

förfrågan angående skattskyldighet, borgensförbindelse, besvär öfver för hög beskattning, in-teckning, testamente, samt anhållan om råd angående lämplig jurist;

bland *ekonomiska*:

förfrågan angående pensionskassor, sjukkassor, understödsfonder och stipendier, odlingslånefonden, vilkor för liffförsäkring och för belåning af liffförsäkringsbref, placandet af penningar för betryggande af tjenstefolks ålderdom.

Förfrågningar angående *skolor, lärokurser och arbetsområden* hafva bland annat omfattat: lärokurs i klädsömnad och handarbeten, i skönskrift, stenografi och xylografi, slöjdkurser, kurs för tandläkare och fältskär, lärokurser för sjuksköterskor — vid Hemmet för sjuksköterskor, Röda korset och Diakonissanstalten — kurs för barnmorskor, samaritkurs, inträdesfordringar till Gymnastiska Central-Institutet, till Lärarinne-seminariet, Småskolelärarinne-seminariet och Tekniska skolan, flickskolor med dimissionsrätt, hushållsskolor, anställning vid statens jernvägar, post och telegraf, anställning såsom agent, samt författningar gällande för olika arbetsområden för qvinnan. Dessutom hafva ingått förfrågningar angående skolor, pensioner och examensfordringar i utlandet.

Enligt upprättad tablå öfver byråns verksamhet hafva be-gärts råd

under åren 1886 och 1887

i juridiska frågor af	9	„	8 personer.
„ ekonomiska „ „	10	„	21 „
rörande böcker och boksamlingar...	30	„	88 „
„ skolor	11	„	16 „
„ arbetsområden för qvinnor	30	„	79 „
Transport	90	„	212 „

under åren 1886 och 1887	
Transport	90 „ 212 personer
rörande sjukkassan	115 „ 145 „
„ hemstudier	23 „ 47 „
diverse frågor	30 „ 93 „
	<hr/>
	258 497
anmälde arbetsgifvare	160 272
„ arbetssökande	412 502
	<hr/>
	830 1271

Af de anmälde arbetsgifvarne hafva 95 återtagit sin anmälan och af de arbetssökande 120. 163 personer hafva erhållit anställning som lärarinnor, föreståndarinnor, värdinnor, biträden i hem, på kontor och i handel, sekreterare, lektionsgifvare m. m.; för öfrigt har en del annat tillfälligt arbete kunnat anskaffas. Till följande år hafva 15 platser balanserats.

Sammanlagda beloppet af fasta årslöner för det af byrån förmedlade arbetet uppgår till nära 27,000 kronor mot 22,000 förlidet år, en proportionsvis mindre stegring, hvartill orsaken torde sökas i den allmänna sänkning af löner, som under året egt rum. De högsta lönerna hafva utgått med 1000 kronor i skolor och 800 i familj.

Utgifterna för byråns verksamhet under året hafva varit 3,313 kr. 75 öre. Byråns inkomster hafva under året varit 1,238 kr. 23 öre, återstoden har bestridts ur förbundskassan. Under de tre gångna åren hafva utgifter och inkomster för byrån ställt sig på följande sätt:

	Inkomster.	Utgifter.
1885	kronor 278: 60	1,545: 85
1886	„ 755:	2,616: 14
1887	„ 1,238: 23	3,313: 75

Alltså har under året en betydligt bättre proportion mellan byråns egna inkomster och utgifter för densamma vunnits.

* * *

Stipendier och pristäflan. Det under år 1886 utlofvade barnmorskestipendiet har, dels till följd af de sökandes inkompetens, dels till följd af återtagen ansökan icke kunnat utdelas.

Ett af fru S. Whitlock till förbundets styrelse öfverlemnadt stipendium, afsedt företrädesvis för varande eller blifvande lärarinna, som ämnar fullfölja bokliga studier, har bland 14 sö-

kande tilldelats fröken Wilhelmina Ohlsson, lärarinna i Malmö och för närvarande färdig att aflägga filosofie kandidatexamen i Lund.

För utredning af frågan om den qvinliga ungdomens husliga uppfostran har en pristäflan anordnats af förbundet. Priset, 200 kronor, erhållet genom enskilda bidrag, af hvilka halfva beloppet ingått från filialen i Malmö, skulle utdelas för »den bästa skrift rörande behovet af undervisning för den qvinliga ungdomen i grunderna för hemmets vård, jemte dertill hörande sysslor, samt en plan för ordnande af en tidsenlig sådan undervisning, afsedd att utbilda antingen endast husmödrar och husliga biträden eller derjemte också tjenarinnor»*.

* * *

Hemstudierna. Ärendena rörande hemstudierna hafva skötts af en komité, bestående af fröknarna G. Elfving, E. Fries och W. Forsgrén som ordinarie ledamöter och fröken M. Forsell som suppleant.

Under året hafva 14 elever -- mot 8 under föregående år -- begagnat sig af s. k. fortsatt ledning för sina studier, nämligen 4 i svenska språket och dess litteratur, 4 i blott svenska språket, 1 i franska språket, 3 i allmän historia, 1 i matematik och 1 i teckning; häraf voro 7 kurser började under 1886, hvarjemte 3 elever genomgått 2:ne kurser i samma ämne.

Studieplaner hafva lemnats 4 gånger för svenska språket samt 1 gång för hvartera af ämnena franska och engelska språken, allmän historia, geografi och pedagogik.

Bokråd hafva begärts för studium af franska och ryska språken samt volapük; dessutom hafva lemnats 2 allmänna studieplaner för ordnandet af unga flickors studier, jemte uppgift på läroböcker.

Under årets lopp har grund blifvit lagd till en hemstudiefond, i det komitén fått emottaga, såsom gåfva af fröken G. Hjelmmerus, 19 kr. 75 öre.

Rörande räkenskaperna för hemstudierna hänvisas till Bil. VI.

* * *

Sjukkassan har under året fått egen styrelse, och finnes dennas berättelse i Bil. III.

* * *

* Ofvan nämnda pris har år 1888, innan denna berättelse tryckts, utdelats åt fru Hedvig Haglund i Norrköping.

Stipendiefonden se Bil. IV.

* * *

Bokkomitén, bestående af fru Ankarsvärd samt fröknarna Engström, Forsell och Hjelderus, har som hittills under året varit sysselsatt med den fortgående granskningen af för barn och ungdom lämpliga tryckalster. Särskildt under de närmaste veckorna före jul, då bokmarknaden öfverflödar af sådan litteratur, har det kräfts tid, vana och ihärdighet att genomgå och bedöma de för de olika åldrarna bäst passande böcker. Skriftliga omdömen om de genomgångna böckerna införas i på byrån tillgängliga, särskildt för ändamålet upplagda förteckningar, hvilka ständigt ökas och kompletteras.

Antalet af dem, som för inköp söka råd och upplysningar, har varit i ständigt stigande allt sedan Fredrika-Bremer-Förbundet, vid byråns första öppnande, i December 1884, inom detta område började sin verksamhet.

* * *

Samqväm. I likhet med föregående året har styrelsen genom komiterade — Fru G. af Klintberg och fröken Anna Roos — låtit anordna samqväm för förbundets medlemmar. Dessa hafva egt rum, ett på våren och ett på hösten 1887, och, att döma af det för hvar gång stegrade tilloppet af gäster, hafva de omfattats med välvilja och intresse samt sålunda väl motsvarat det åsyftade ändamålet.

* * *

Tidskrift. Rörande förbundets tidskrift Dagny har dess ledarinna fru S. Adlersparre meddelat en redogörelse, jfr Bil. V.

* * *

Under hänvisning till den af kassaförvaltaren meddelade redogörelsen för förbundets affärsställning, se Bil. VI, torde här särskildt böra framhållas följande:

Förbundets fonder hafva uppkommit dels sålunda att, i öfverensstämmelse med stadgarne, inträdesavgifter och ständiga ledamöters afgifter kapitaliserats, dels genom tillkomsten af fru S. Whitlocks stipendie-donation. Dessa fonders sammanlagda belopp utgjorde vid slutet af 1887 kronor 11,382 mot kronor 7,404 vid föregående årsskifte, alltså en glädjande förkofran.

Gåfvor hafva influtit:	
Af en förbundsmedlem	700: —
„ grefvinnan Dücker	50: —
„ fru Johanna Kempe (öfverbetalning)	80: —
Genom ombudet i Malmö	100: —
„ fru Adlersparre	36: —
„ „ Sylvan	11: 50
„ „ Weidenhielm	10: —
Öfverbetalningar från olika personer	13: 40
hvarjemte finnes i behåll från föregående året	300: —
	Summa Kronor 1,300: 90
Af dessa hafva varit afsedda	
för Dagny	987: 50
till ett pris för afhandling om qvinnans hus-	
liga uppfostran	200: —
hvidan alltså 113 kr. 40 öre kommit förbundets allmänna ekonomi till godo.	

Bil. I.

Fredrika-Bremer-Förbundets ombud.

Namn.	Titel.	Bostad.
Andersson, Hedda, f. Freudenthal	fru	Kristinehamn.
de Maré, Augusta	»	Falun.
Edström, Maria	»	Fridhem, Sundsvall.
Forsell, Josephina	fröken	Söderhamn.
Hellman, N. H.	apotekare	Arvika.
Holmgren, Ann Margret	fru	Upsala.
Keijser, Malla	»	Strengnäs.
Lundström, Hulda	»	Filipstad.
Löwen, Henriette	fröken	Nyköping.
Nyman, Augusta	»	15 Bellmansgatan, Göteborg.
Petre, Elisabeth	fru	6 Sturegatan, Stockholm.
Rundgren, Charlotte	»	Karlstad.
Ryding, Karin	»	Venersborg.
Swartz, Betty	»	Norrköping.
Silow, Mathilda	fröken	Malmö.
Unger, Hedvig	fru	Hitorp, Nora.
Widebeck, A.	»	Strengnäs.
Wikström, J. A.	stationsinsp.	Alingsås.
Öhrström, Anna	fru	Eskilstuna.
Sylwan, Ida	»	Kristianstad.
Grape, Augusta	»	Umeå.
Ström, Marie Louise, f. Davidson	»	Falkenberg.
Kugelberg, Louise	»	Ekeberg, Jönköping.
Kolthoff, Majken	fröken	Kyrkebyn, Segmon.
Sjöcrona, Helena	»	Helsingborg.
Göransson, Sophie	»	Landskrona.
Munthe, Maria	»	Ystad.
Pihl, Aurore	»	Norrköping.
Richter, Jenny	»	Karlshamn.
Tornberg, Jenny	»	Lund.

Filialen i Malmö.

Förbundets skånska filial har sedan den 15 januari 1887 varit tillgänglig för allmänheten. Från nämnda dag till den 31 december hafva anmält sig 16 arbetsgifvare och 32 arbetssökande. Dessutom hafva ett 50-tal arbetssökande hänvisats till Hufvudbyrån i Stockholm eller blifvit afrådda från inskrifning på grund af bristande kompetens.

De lönebelopp, som åt arbetssökande genom filialen betingats, hafva varit 600 kronor för bokföreläsare, 500 kronor för fransysk lärarinna i hem, 200 å 300 kronor för lärarinnor, som endast erhållit sin utbildning vid högre elementarskolor för flickor. Lägsta lön som betingats har varit 100 kronor för år för s. k. svensk »bonne». Sammanlagda lönebeloppet, som för år betingats, har varit 2,850 kronor.

Till inträde i sjukkassan hafva 6 personer anmält sig. Dessutom hafva en mängd förfrågningar ingått om lärokurser, inträdesfordringar till skolor samt arbetsområden.

De framställda frågorna kunna hänföras under följande rubriker:

Vilkoren för inträde vid högre lärarinneseminarium;

Sjukvårdskurserna vid »Röda Korset» och »Drottningens Sjukhem»;

Vilkoren för fältskärsyrkets utöfvande;

Inträde vid post-, telegraf- och telefonverk;

Slöjdkurserna vid Nääs, Handarbetets Vänner och Palmgrenska skolan i Stockholm;

Böcker passande för skolbibliotek;

Läroplan och inträdesvilkor vid Lunds hushållskola;

Inackorderingshem på landet der kännedom om hushållsgöromål kunde vinnas;

Inackorderingshem i Stockholm;

Tillfälle till undervisning i bokbinderi och kostnad för densamma;

Gymnastiska Centralinstitutet och ansökan för inträde dit;

Fredrika-Bremer-Förbundets hemstudiekurser.

Mängden af frågor angående olika skolor, arbetsområden m. m., som till filialen ingått och besvarats, bevisar att dess tillvaro motsvarar ett inom provinsen känt behof. Det vore derföre önskligt, att den allmänhet filialen är afsedd att gagna, särskildt arbetsgifvare, ville i

större antal än hittills anlita dess bemedling — ett oumbärligt vilkor för dess framtida bestånd, enär det är platsförmedlingsavgifterna (1 procent af första årslönen), som äro afsedda att bestrida de oundgängliga kostnaderna för institutionens fortvaro.

Hvad som möjliggjort filialens existens under det nu förflutna året har varit, att allt arbete vid densamma omhänderhafts af personer, som dels gratis upplåtit lokal för ändamålet, dels utan ersättning skött det omfattande, delvis ganska mödosamma arbetet.

Från 15 januari till 1 oktober förestods filialen af Förbundets ombud i Malmö, Fröken M. Silow. Under den återstående delen af året, då Fröken Silow kallats att vara stipendiekomiténs sekreterare i Stockholm, åtog sig fröken Stephanie Westman godhetsfullt uppdraget att uppehålla filialen.

Inalles hafva 214 bref och skriftliga meddelanden utsändts berörande och förklarande olika verksamhetsgrenar inom Förbundet.

Glädjande uppmuntran och stöd har företaget rönt från flera af den skånska pressens målsmän, hvilka med välvilligt tillmötesgående redogjort för Förbundets och filialens syfte. Helsingborgs Dagblad och Öresundsposten hafva för den goda sakens befrämjande erbjudit gratis annonser.

Genom filialen hafva öfverlemnats 100 kronor som bidrag till det af Förbundet utsatta priset för den bästa skrift »om den qvinliga ungdomens husliga uppfostran». Vidare har filialen besörjt uppbörderna af medlemsavgifter, emottagit prenumeration å »Dagny» samt verkat för stipendiesaken i Skåne.

Utgifter och inkomster fr. 15 januari — 31 december 1887.

	Inkomster.		Utgifter.	
Understöd från Centralbyrån	50	—	—	—
Platsförmedlingsavgifter	90	25	—	—
Anmälningar och annonser	—	—	104	91
Postporto	—	—	16	97
Diverse	—	—	5	62
Kassabehållning	—	—	12	75
Summa kronor	140	25	140	25

Af filialen i Malmö under år 1887 för Förbundets räkning uppburna penningar:

Årsafgifter	123: —
Inträdesafgift	3: —
Ständig ledamotsafgift	30: —
För sjukkassan	41: —
För Dagny	22: 50
Gåfva till pristäflan	100: —
	<hr/>
	Summa kronor 319: 50.

Bil. III.

Styrelsens för Fredrika-Bremer-Förbundets sjuk-kassa
årsberättelse till årsmötet 1888.

Sjuk-kassan, stiftad på våren 1887, började, sedan det i stadgarne föreskrifna minimiantalet af 150 medlemmar tecknat sig till delaktighet i kassan, sin verksamhet den 2 maj i Fredrika-Bremer-Förbundets lokal, som för ändamålet hölls öppen, i början två timmar, sedermera en timme i veckan på eftermiddagen. För under året in-flutna inträdes- och årsafgifter redovisas i kassaförvaltarens i denna årsberättelse in-tagna öfversigt.

I afseende på inträde i kassan fastställdes:

att de konstituerande medlemmarne, äfvensom qvinnor tillhörande de kategorier, för hvilka kassan närmast varit afsedd, skulle utan vi-dare vinna inträde under förutsättning af rent läkarebetyg;

att för inträdesökande med kvalificerad läkarebetyg afgörandet skulle ligga hos de tre läkare, som tillhöra styrelsen; samt

att i öfriga fall styrelsen i sin helhet skulle afgöra.

Att under den korta tid kassan varit i verksamhet utbetalning af sjukhjälp ej i vidsträcktare mån förekommit är naturligt, dock har före årets slut 159 kronor till 3 personer såsom sjukhjälp för 106 dagars sjukdom utgått.

Kassaförvaltarens redogörelse lyder som följer:

Vid 1887 års utgång utgjorde sjuk-kassans

Tillgångar.

Fordran å sparkasseräkning i Handelsbanken	120: 40
Fordran i Stockholms Läns sparbank	894: 92
Kontant	10: 68
Summa kronor	1,026: —

Skulder.

Förfallen sjukhjälp	22: 50
Saldo: Sjuk-kassans kapital	1,003: 50
Summa kronor	1,026: —

Ofvanstående kapitalbehållning kronor 1,003:50 har uppkommit på grund af följande förhållande mellan inkomst och utgift.

Inkomst.

Inträdesavgifter från 97 medlemmar	466: —
Årsavgifter från 97 medlemmar	682: 60
Gåfvor och öfverbetalningar	102: 08
Räntor	21: 32
	<hr/>
Summa kronor	1,272: —

Utgift.

Kontraböcker, post m. m.	109: 50
Sjukhjälp åt N:o 10	136: 50.
» » » 85	4: 50.
» » » 19	18: —
	<hr/>
Saldo ofvan upptagna behållning	1,003: 50.
	<hr/>
Summa kronor	1,272: —

Inventarierna, bestående af räkenskapsböcker och skrifmateriel, äro ej upptagna i något värde. Fröknarna A. Roos och A. Fabricius hafva med uppoffrande nit och mycken skicklighet skött sjukkassans registrering och ekonomiska expedition.

Stockholm den 27 januari 1888.

Carl Nyström.

Fondernas ställning inses af följande af kassans ordförande utarbetade redogörelse.

Fredrika-Bremer-Förbundets sjukkassa hade den 31 december 1887 följande fonder:

Försäkringsfonden	263: —
Donationsfonden	102: —
Reservfonden	466: —
Understödsfondens återstod	172: —
till följd hvaraf sjukkassans kapital utgjorde	<hr/>
	1,003: —

Vid början af år 1888 är således sjukkassans ställning följande:

Försäkringsfonden	263: —
Donationsfonden	102: —
Reservfonden.....	<hr/>
	638: —

Då medlemmarnes antal vid årets slut endast var 97 af de 157 antecknade och sjukhjälp utgått med 159 kronor, kan kassans tillstånd anses vara tillfredsställande.

Stockholm den 23 Februari 1888.

P. G. Rosén.

Revisionsberättelsen lyder som följer:

Undertecknade, utsedde till Revisorer af Fredrika-Bremer-Förbundets sjukkassas räkenskaper för år 1887, få härmed anmäla, att vi granskat samma räkenskaper och genomläst styrelsens protokoll. Revisorerna få vitsorda att samtliga räkenskaper äro klart uppställda och förda med god ordning.

Kassaförvaltarens af oss granskade berättelse till styrelsen utvisar, jemte inkomster och utgifter, kassans ställning vid årets slut.

I afseende å delegaren N:o 59 förekommer, att hon, som efter uppnådda 35 år vunnit inträde i kassan, fått erlägga inträdesafgift med 5 kronor och årsafgift efter 14 kronor i stället för att samma afgifter enligt stadgarne bort utgå med 6 och 15 kronor. Deremot har delegaren N:o 61, 40 år gammal, blifvit, i afseende å samma afgifter, hänförd till den högre åldersklassen 45—50 år, hvilket dock torde finna sin förklaring i att hennes läkarebetyg är kvalificerad.

Någon anmärkning i öfrigt har icke förekommit; och få Revisorerna med anledning häraf föreslå att Styrelsen må erhålla decharge för 1887 års förvaltning.

Stockholm den 9 mars 1888.

Ferd. af Klintberg.

C. E. Elfving.

Med afseende på de två af herrar Revisorer framställda anmärkningarne erkänner styrelsen deras riktighet, dock dervid upplysande att båda de anmärkta felaktigheterna blifvit rättade på sätt styrelsens protokoll för den 29 mars utvisar, och tillåter styrelsen sig med anledning häraf hemställa

att mötet må låta vid den afgifna förklaringen bero.

Kassans styrelse har följande sammansättning:

Ordinarie styrelsemedlemmar.

Professor *P. G. Rosén*, ordförande.

Doktor *Carl Nyström*, vice ordf. tillika kassaförvaltare.

Fröken *Aurelia Fabricius* }
 Fröken *Anna Roos* } vid Expeditionen.
 Medicinalrådet *D. Pontin*.

Suppleanter.

Professor *O. Sandahl*.
 Fröken *H. Lindberg*.
 Fru *F. Lybeck*.

Revisorer hafva varit Kongl. Sekreteraren *F. af Klüntberg* och Öfverstelöjtnant *C. E. Elfving*.

Det torde måhända böra nämnas, att ingen af sjukkassans funktionärer uppbär arfvode eller ersättning af något slag.

Styrelsen tillåter sig slutligen erinra om följande:

Då kassan ej vunnit det antal delegare, som enligt anteckningslistorna varit att påräkna, och som legat till grund för beräkningarna rörande kassans verksamhet, ligger häri en maning till kassans delegare och öfriga för det goda ändamålet intresserade personer, att söka i så stor utsträckning som möjligt vinna nya delegare för kassan.

*Bil. IV.***Stipendiekomiténs berättelse.**

Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse nedsatte i mars 1887 en komité med uppdrag, såväl att utarbete en plan till insamling af en fond för åstadkommande af studie- och yrkes-stipendier i syfte att bereda qvinnor utväg till sjelfförsörjning, som ock att bringa en sådan plan i verket.

Denna komité bestod af friherrinnan Sophie L-d Adlersparre, fru professorskan Th. Gylden, fröken Lilly Engström, ledamoten af Riksdagens Första Kammare D:r J. A. Leffler och t. f. Revisionssekreteraren H. Rohtlieb.

Inom komitén har utarbetats nedan intagna »Arbetsplan för landsorten», hvilken plan äfven, så vidt hittills kunnat ske, utförts. Dess grunder äro följande:

att insamlingen skall ske länsvis;

att inom hvarje län utses ett länsombud, stående i direkt förbindelse med stipendiekomitén;

att genom länsombudet insamlingslistor spridas till lokalombud å särskilda orter inom länet;

att lokalombud söka utdela listor till så många insamlare som möjligt;

att hvarje insamlare bör söka för saken vinna 10 eller flera personer, villiga att under 5 års tid årligen lemna ett bidrag af 1 krona.

Med tillämpning af denna plan, hvars utarbetande afslutades på hösten 1887, hade intill slutet af samma år komitén lyckats förvärfva sig länsombud inom 6 län och derjemte många lokalombud, äfven inom sådana län, för hvilka länsombud ännu ej utsetts.

Till samtliga dessa ombud hafva under 1887 utlemnats 700 insamlingslistor, hvilket, med antagande att å hvarje lista insamlas ett belopp af 50 kronor, gifver löfte om god framgång åt stipendiesaken.

För en blifvande insamling i hufvudstaden torde en något olika plan erfordras, och man hoppas att inom närmaste framtid kunna sätta äfven den i verket.

För öfrigt har under år 1887 stipendiesaken befrämjats genom tvenne af friherrinnan Adlersparre författade skrifter, nemligen »Plan för yrkes- och studiestipendier för qvinnor» samt »Statistiken och stipendiefonden för qvinnor», hvilka skrifter i talrika aftryck spridts genom »Dagny» och utdelats genom ombud.

Härjemte har stipendiesaken varit föremål för öfverläggning vid ett möte i Helsingborg på sommaren 1887 emellan åtskilliga inom Skåne bosatta för saken intresserade förbundsmedlemmar. Vid detta möte, anordnad af förbundets skånska filial på initiativ af friherrinnan S. L-d Adlersparre, röntes frågan liflig sympati från många håll, och den här förut omnämnda arbetsplanens grunder öfverensstämde hufvudsakligen med de vid mötet uttalade åsigtorna.

Till betryggande af de blifvande stipendiefondernas förvaltning hafva vidare inom komitén utarbetats stadgar, och sedan dessa undergått granskning inom Fredrika-Bremer-Förbundets förvaltningsutskott, har förbundets styrelse fastställt här nedan införda stadgar, till hvilka hänvisas.

Särskildt påpekas bestämmelserna i § 7, att enligt det reglemente för stipendieutdelning, hvilket kommer att uppgöras sedan stipendiefonden uppgått till afsedda beloppet 150,000 kronor, hänsyn skall tagas till den summa, hvarmed de olika orterna bidragit till fonden, äfvensom att blifvande stipendieutdelning skall ske efter förslag, upprättadt af förtroendepersoner inom länen. Dessa bestämmelser torde vara särskildt egnade att skänka stipendiesaken ett allmänt deltagande öfver hela landet. Men då, med hänsyn till de begränsade ekonomiska tillgångarne och det stora arbete saken kräfver, en hastigare framgång ej står att vinna, derest stipendiekomitén ensam har att inom landet väcka intresse för frågan och sammanföra de krafter, som vilja sträfva åt det föresatta målet, är det i hög grad önskligt, att alla de personer inom eller utom Fredrika-Bremer-Förbundet, som äro hågade att understödja saken med intresse, arbete eller penningar, vilja hänvända sig till stipendiekomitén, som är tacksam för hvarje hjälp. Komiténs sekreterare, fröken Mathilda Silow, emottager, under adress Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Stockholm, alla skriftliga meddelanden i ämnet och lemna derå svar.

Arbetsplan för landsorten.

Länsombud emottager från stipendiekomitén i Stockholm 200 insamlingslistor, eller, om ombudet så önskar, flera; hvarje lista är beräknad för 10 personer, bidragande med 1 krona årligen i 5 år.

Obs. Första insamlingsåret löper från den 1:sta oktober 1887 till den 1:sta oktober 1888.

Länsombudets uppgift är vidare:

att genom vänner och väns vänner, skriftligen och muntligen, söka inom länet vinna insamlare, hvilka emottaga listor och skrifter m. m.;

att anskaffa lokalombud i hvarje stad eller folkrikare plats inom länet och till dessa ombud lemna listor till utdelning, jemte skrifter rörande stipendiesaken;

att uppteckna namn och adresser å vidtalade lokalombud och å de personer länsombudet sjelft anmodat att vara insamlare, äfvensom de utdelade listornas nummer;

att årligen, dels af lokalombuden och dels af de insamlare länsombudet sjelft skaffat, uppbära, qvittera samt bokföra alla å listorna inom hela länet för året insamlade penningar jemte möjligen upplupna räntor, samt insätta dem i allmän penningeanstalt å Fredrika-Bremer-Förbundets stipendiekomités upp- och afskrifningsräkning;

att efter sålunda afslutad årsuppbörd, under loppet af november månad öfversända hela beloppet jemte räntor i assureradt bref till Fredrika-Bremer-Förbundets stipendiekomité, Stockholm. Med penningförsändelser skall följa redovisning, uppsatt enligt lemnadt formulär.

Lokalombuds uppgift är:

att muntligen eller skriftligen med biträde af sina vänner söka vinna insamlare, till dem utdela listor samt årligen senast inom september månad uppbära och qvittera de derå antecknade bidragen;

att, såvidt möjligt är, förränta i allmän penningeanstalt de efter hand under året influtna bidragen;

att föra anteckning med uppgift å utlemnade listors nummer, jemte namn och adresser å de insamlare, hvilka af lokalombudet mottagit listor, samt att årligen i oktober till länsombudet öfversända alla å de utdelade listorna uppburna penningar jemte redovisning enligt lemnadt formulär.

Insamlares uppgift är:

att vinna och å emottagen lista anteckna minst 10 bidragande, uppbära deras årsafgifter, 1 kr. årligen i 5 år, samt årligen, senast inom september månad, aflemna dessa bidrag till det ombud, som utlemnadt listan till insamlaren.

Afflyttar *lokalombud* från orten, bör anmälan derom ofördröjligen ske hos *länsombudet*; blifver *insamlare* förhindrad att fullgöra sitt åtagande, bör det ombud, af hvilket listan emottagits, genast underrättas.

Nytt *länsombud* kallas endast af *stipendiekomitén*, nytt *lokalombud* endast af *länsombud*.

Tillägg.

Hvarje lista, som utlemnas af länsombud till lokalombud, skall för-
ses med länets namn och numreras.

Å hvarje lista, som utlemnas till insamlare, antecknas mottagarens
namn jemte utlemnarens samt år och dato för utlemnandet.

Stadgar för förvaltning af Fredrika-Bremer-Förbundets
stipendiefonder.

§ 1.

De under Fredrika-Bremer-Förbundets vård stående stipendiemedel
till befrämjande af qvinlig sjelfverksamhet utgöras af *Donationsfonden*,
de till förbundet för sådant ändamål under särskilda villkor donerade
medel, och *Allmänna stipendiefonden*, åstadkommen genom insamling
och gåfvor.

§ 2.

Fonderna förvaltas, med den inskränkning som betingas af särskilda,
i donations-bref meddelade föreskrifter, utaf en styrelse af 5 ledamöter.
Desse, jemte 2 suppleanter, utses af Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse
i november hvarje år, för kommande kalenderåret. Ledamöterna välja
sig emellan ordförande och kassaförvaltare.

§ 3.

Styrelsen sammanträder på kallelse af ordföranden. För att sty-
relsen skall vara beslutsmässig fordras, att 4 ledamöter äro tillstädes;
dock må beslut fattas af endast 3 ledamöter, derest desse äro ense om
beslutet. Utfalla rösterna lika fördelade, gäller den mening ordföranden
biträder. Vid styrelsens sammanträden föres af ordföranden protokoll,
hvars rigtighet vitsordas af en vid sammanträdet närvarande styrelse-
ledamot.

§ 4.

Fonderna skola placeras mot prima säkerhet. Värde- och säker-
hetshandlingar böra förvaras på fullt betryggande, af revisorerna god-
kändt sätt.

§ 5.

Qvittenser, anvisningar och andra dylika handlingar, hvilka ifråga-
komma vid fondernas förvaltning, undertecknas af kassaförvaltaren jemte

ordföranden eller, vid förfall för någon af dem, af annan dertill inom styrelsen utsedd ledamot.

§ 6.

Fondernas förvaltning, räkenskaper och säkerhetshandlingar granskas hvarje år i februari för sistförflutna kalenderåret af 3 revisorer, af hvilka en bör vara i landsorten bosatt riksdagsman, hvilka revisorer, jemte en suppleant, samtidigt med styrelsen för Fredrika-Bremer-Förbundets stipendiefonders förvaltning, utses af förbundets styrelse i november hvarje år och innan mars månads utgång afgifva revisionsberättelse till sistnämnda styrelse, som före den 1 juli fattar beslut om ansvarsfrihet.

§ 7.

Utdelning från Donationsfonden eger rum i enlighet med derom i donationshandlingarna gifna föreskrifter, hvaremot utdelning från Allmänna stipendiefonden ej får ske innan denna uppgått till 150,000 kronor, då sådan utdelning sker i den ordning, som kan blifva bestämd i särskildt, af Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse antaget reglemente, uppgjordt under förutsättning att vid utdelning af stipendier hänsyn tagas till den summa, hvarmed de olika orterna bidragit till stipendiefonden, äfvensom att utdelningen sker först efter dertill upprättadt förslag af förtroendepersoner inom länet.

De kostnader, som finnas nödiga för insamling af Allmänna stipendiefonden och fondernas förvaltning, bestridas af räntan å Allmänna stipendiefonden.

§ 8.

Ändring i eller tillägg till dessa stadgar kunna beslutas af Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse; dock må sådant beslut ej fattas tidigare än 2 månader sedan förslag i sådant afseende blifvit hos samma styrelse väckt eller innan yttrande öfver förslaget afgifvits af styrelsen för stipendiefondernas förvaltning.

Förbundets tidskrift Dagny.

Upprätthållandet inom pressen af ett organ för qvinnofrågan har enligt förbundets program varit en af dess viktigaste uppgifter. Som bekant har det i vårt land af ålder varit hardt när en omöjlighet för en tidskrift att bära sig. Uppgiften att »uppehålla ett organ för qvinnofrågan» innebär således, att förbundet skulle kunna af egna medel lemna ett anslag, tillräckligt för att betäcka möjligen uppstående brist. Ännu år 1886 ansågos dock förbundets inkomster, af hvilka i öfverensstämmelse med stadgarnes föreskrift en stor del kapitaliseras, ej medgifva att garantera Dagnys fortsatta utgifvande. Lyckligtvis hade Dagny till erkänsla, särskildt för sin behandling af sedlighetsfrågan, emottagit gåfvor till ett belopp af närmare 1,000 kronor.

Vid uppgörande af Dagnys budget på nyåret 1887 kunde förbundet utfästa sig till en garantisumma under året af högst 500 kronor. Af denna summa hafva dock enligt kassaförvaltarens rapport endast 110,69 kronor behöft för ändamålet användas. Å andra sidan har genom Dagny kommit förbundet tillgodo en samling för dess verksamhet outhärlig periodisk litteratur, in- och utländsk, bestående af 41 olika publikationer, samt nyutkommen boklitteratur från våra mest ansedda förläggare.

De olika rigtningar, i hvilka arbetet fortgått, kunna bäst bedömas af följande

Öfversigt af Dagnys innehåll 1887.

- B.* Faran för den qvinliga ungdomen af den nutida litteraturen. Prissuppgift för främjandet af den qvinliga ungdomens husliga uppfostran.
- Esselde.* Reaktionen mot det af qvinnofrågan framkallade äktenskapsidealet.
- Marcus Rubin.* Om qvinnans tillträde till förvärf.
- Hvad vi i Sverige hafva att lära af den qvinliga valrättsrörelsen i England.
- Pristäflan för utredning af frågan om den qvinliga ungdomens husliga uppfostran.
- Ave.* Statistikens siffror och det verkliga lifvet.
- Lärarynna.* Inom mina fyra väggar.

- särskildt afseende på kvinnornas ställning och verksamhet, sedlighetsfrågan, uppfostran m. m.
- M. S.* Bref från Kristiania. Albertine-saken.
- Red:n af Dagny.* Mål och medel. Till fr. Elisabeth Grundtvig med anledning af hennes uppsats: Erotik og Kvinder.
- Esselde.* Mödrarna och sedlighetsfrågan.
- Professorskan Asp mot herr G. af Geijerstam.
- Också ett valmöte.
- Möten för öfverläggning i sedlighetsfrågan.
- Plan för yrkes- och studiestipendier för kvinnor.
- Ett och annat för den inre ekonomien.
- Föreningen för gift kvinnas eganderätt.
- Robinson.* Två presterliga uttalanden i kvinnofrågan.
- Till frågan om arbetslönen. Kvinnor anställda vid statens jernvägar.
- X. Bref från en förbundsmedlem i landsorten.
- Esselde.* Företeelser på sedlighetsfrågans område. 1. 2.
- Fredrika-Bremer-Förbundets allmänna stipendiefond. Förberedande arbeten.
- S—e.* Motståndare till kvinnorörelsen.
- Drottning Victoria och kvinnorörelsen.
- L—f.* Har begäret efter starka drycker gripit äfven våra kvinnor? Handarbetets Vänners utställning.
- Literatur i kvinnofrågan.
- Bilagor:* Berättelse om det första, svenska, allmänna barnmorskemötet. Tvenne bilagor rörande dräktreformen.
- Stipendieskrifter II, III och IV.
- Sociala skrifter: Frans v. Schéele, Carl Carlsson, F. A. Ek.
- E. M.* Mors småskola.
- Malin.* Bref om hemstudier.
- Eva Wigström.* Huru vårdas våra små barn?
- Elise Orzeszko.* Bilder ur landtlifvet i Polen.
- Aug. Stjernstedt.* En stjärna.
- Robinson.* Diktarens närvarande ställning. Julaftonstankar.
- Selma Lagerlöf, H. Widmark, Arna Wärn, Guri,* m. fl. små poemer.
- Jane Gernandt.* Ruth.
- M...e.* På Fredrika-Bremer-Förbundets samqväm.
- Smilo.* Bref från Leipzig.
- Esselde.* En fest.
- Ave.* Vårbrytning.
- Seved Ribbing.* Lätta ströftåg och observationer i London.
- Christina Wittrock.* Bergslagsskizzer.

Skizzer,
reseanteckningar och
poemer.

- Literatur. } *S—e*, Svenska skaldeförsök inom »den stora konsten». Tor Hedberg:
 Judas. Lotten v. Kræmer: En kämpande ande.
F. S. Ernst Ahlgrens nya arbete: Fru Marianne.
Nils Erdman. Helene Nyblom i »Nye Digte».
 Leo Tolstoy. Ett stycke rysk psykologi.
 Qvinnotyper och qvinnoöden i Lies senaste arbeten.
 Skönliteratur.
Esselde. Ett ord om fru Lenngrens frändskap med Molière.
 Lotten v. Kræmer och hennes diktning.
 Signe Rink och hennes »Grönlændere».
- Minnes- och } *St*: † Jenny Rossander.
 karaktärs- } *August Stjernstedt*. Elise Orzeszko.
 teckningar } *Ernst Ahlgren*. Harriet Martineau.
 samt tids- } *Cecilia Holmberg*. Anna Maria Lenngren och hennes betydelse för
 bilder. } den nutida qvinnoverlden.
 } *Ygdrasil*. En äktenskapskonflikt i forntiden.
 } *Selma Lagerlöf*. † Jenny Lind.
 } *Agnar*. Qvinnoöden.
- Praktisk väl- } Grundplåt till ett stipendium för qvinnor.
 görenhet. } Donationer till förmån för qvinnor.
 } Anbud af understöd till en skolbildad qvinna, som vill egna sig åt barn-
 } morskans kall.
 } Adresskontor för arbeterskor.
 } Federationens hjälpkassa.

Dessutom hafva förekommit meddelanden i bref om Kvindesagen m. m. i Norge; korrespondens rörande Dagny och dess redaktion m. m. samt anvisningar till märkligare tidningsartiklar i sociala och literära ämnen med uppgift om tidningarnas nummer, till bekvämlighet för läsare, som önska skaffa och framdeles göra sig närmare tillgodo de mera betydande tidningarnas uttalanden i viktigare frågor.

Slutligen må nämnas att under rubriken *Hvarjehanda i qvinnofrågan* och *Meddelanden från förbundet* ej mindre än 200 notiser förekommit, hvilka satt läsaren i tillfälle att följa det fortgående arbetet för qvinnans framåtskridande på dess olika områden i Sverige och de skandinaviska länderna så väl som i utlandet.

Då det icke befunnits rådligt att låta förbundets organ fortfarande förblifva beroende af tillfälliga gåfvor, beslöts vid slutet af år 1887 att genom förenklad utrustning och tryckningens öfverflyttande till ett väl-

känt landsortstryckeri minska de dryga kostnaderna och söka ställa utgifvandet så, att det ej kräfde några större uppoffringar.

Under förhoppning om kraftig medverkan af kvinnofrågans vänner emotser red:n väntansfullt den tid, då Dagny skall kunna gå en någorlunda sjelfständig tillvaro till mötes. Vilket är en stigande prenumeration.

Kassa-förvaltarens rapport.

Till styrelsen för Fredrika-Bremer-Förbundet.

Ur räkenskaperna anføres följande:

K o n t i.	Debet.		Kredit.	
Intecknings-Garanti-Aktiebolaget	16,808	—	8,309	06
Byrån	3,313	75	1,238	23
Inventarier	948	80	—	—
Tidskrifter och cirkulär	90	20	30	82
Månadsbladet Dagny.....	3,418	41	3,307	72
Ständiga ledamöters afgifter	—	—	4,740	—
Inträdesavgifter	—	—	3,642	—
Årsavgifter.....	—	—	3,027	—
Gåfvor	987	50	1,300	90
Räntor	—	—	318	38
Organisationskostnaders konto	816	69	322	94
Allmänna omkostnader	747	—	—	—
Sjukkassan	100	—	100	—
Möten.....	545	20	439	20
Norstedt & Söner	1,995	70	3,672	37
Bokhandlares och distributörens konto	390	—	342	—
Filialen i Malmö	50	—	12	75
Whitlockska stipendiefonden	—	—	3,000	—
Fru S. Whitlock	3,000	—	—	—
Kassa vid byrån i Stockholm	256	43	—	—
Kassa vid filialen i Malmö	12	75	—	—
Vinst och förlustkonto	3,458	78	3,135	84
Balanskonto	13,258	67	13,258	67
Summa kronor	50,197	88	50,197	88

Vid 1887 års utgång hade Fredrika-Bremer-Förbundet följande:

Tillgångar:

Intecknings-Garanti-Aktiebolaget	8,498: 94.
Inventarier	948: 80.
Organisationskostnaders konto	493: 75.
Bokhandlares och distributörens konto	48: —
Fru S. Whitlock	3,000: —
Kassa vid byrån i Stockholm	256: 43.
Kassa vid filialen i Malmö	12: 75.
	<hr/>
Summa kronor	13,258: 67.

*Skulder:**Egna fonder:*

Ständiga ledamöters-avgifters-fond	4,740: —	
Inträdes-avgifters-fond	3,642: —	
Fru Whitlocks stipendie-fond	3,000: —	11,382: —

Yttre skulder:

Pris för afhandling om qvinnans husliga uppfostran	200: —	
Norstedt & Söner	1,676: 67.	1,876: 67.
	<hr/>	
Summa kronor		13,258: 67.

Vinst och förlustkontot har följande utseende:

Vinst:

Årsavgifter	3,027: —
Gäfvor	113: 40.
Räntor ..	318: 38.
	<hr/>
Summa kronor	3,458: 78.

Förlust:

Byrån	2,075: 52.
Tidskrifter och cirkulär	59: 38.
Månadsbladet Dagny	110: 69
Allmänna omkostnader	747: —
Möten	106: —
Filialen i Malmö ..	37: 25.
Afskrifning å organisationskostnaders konto	322: 94.
	<hr/>
Summa kronor	3,458: 78.

Årets ekonomi har såsom af ofvanstående redogörelse framgår gifvit ett öfverskott af kronor 322: 94, som användts till afskrifning på organisationskostnaders konto.

För hemstudiernas och sjukkassans affärer lemnas särskilda redogörelser.

Månadsbladet Dagny har medfört en förlust af kronor 110: 69, detta oaktadt månadsbladets konto blifvit tillgodoräknadt ett belopp af kronor 987: 50, utgörande för detsamma afsedda gåfvomedel. Då nu emellertid anstalter träffats för ett betydligt nedsättande af tidskriftens omkostnader, kan förbundet måhända fortfarande mäktat uppehålla sin tidskrift, dock under förutsättning, att gåfvor till tidskriftens understöd icke helt och hållet uteblifva.

Liksom föregående år hafva fröknarna Adelborg och Ulrich jemte sin öfriga verksamhet å byrån med nit och skicklighet skött befattningen såsom bokförare.

Stockholm den 15 februari 1888.

Carl Nyström.

Bestyrkande rigtigheten af ofvanstående redogörelse hemställa vi om ansvarsfrihet för 1887 års förvaltning.

Stockholm den 6 mars 1888.

Alida Rossander.

Elise Odelberg,
född Åkerman.

Avel Lundvall.

Uppgift på hemstudiernas räkenskaper för 1887.

Inkomster:

Elevernas inskrifnings- och studie-afgifter	237: 90.
Gåfva till hemstudiefonden	19: 75.
	<u>Summa kronor 257: 65.</u>

Utgifter:

Fredrika-Bremer-Förbundets byrå (inskrifnings- och 20 proc. af studie-afgifterna)	33: —
Lärarearfvoden, utbetalda och disponibla	174: 75.
Porton	17: 90.
Kontant i kassan	32: —
	<u>Summa kronor 257: 65.</u>

Order från privatpersoner öfverstigande 20 Kr. expedieras
franko pr Jernväg eller Ångbåt.

HERM. MEETHS

STOCKHOLM

rekommenderar sitt lager af.

Sybehör,

Broderåde Remsor, Trim-
mings, Spetsar, Rysch, Siden-
band och Nouveautéer i Gar-
neringsartiklar.

Partiaffär

Fredsgatan 15, 1 tr. upp.

Butiker:

Regeringsgatan 26, Vesterlånggatan 34,
Drottninggatan 73 A, Götgatan 24.

Filialer i GÖTEBORG

Kungsgatan 49 och 2:dra Långgatan 47.

Profver sändas gratis!

Profver sändas gratis!

Postadress endast Herm. Meeths, Stockholm.

Gösta Vidinghoff

Stockholm Drottninggatan 19

General-Depot

af
samtlige

Normalartiklar

Prof. D:r Jægers system

Äkta Fabrikat.

Normal-Skjorter, -Kalsonger, -Tröjor, -Strumpor, -Lakan,
& Kamelhårsfilar etc. för Herrar, Damer och Barn.

Handarbetets Vänner

18 Brunkebergstorg 18

STOCKHOLM.

Utställning och försäljning

af

Nationaldrägter, Väfnader, Spetsar

och Handarbeten efter Svenska Allmogemotiv.

Öppet 10—4.

Till redaktionen insänd periodisk literatur:

Nordisk tidskrift, h. 3, 4; Ny svensk tidskrift, h. 4; Pedagogisk tidskrift, h. 3—5; Tidskrift för kristlig tro och bildning, h. 2; Främåt nr 8—10; Eira, nr 7—9; Helsovänner, nr 7—9; Jordmodern, nr 4, 5; Verdandi, h. 2; Läsning för hemmet, h. 2; Svensk läraretidning, nr 15—22; Småskolevännen, nr 8—10; Slöjdundervisningsbladet, nr 4, 5; Hemvännen, nr 7—10; Sveriges ungdom, nr 4, 5; Svensk musiktidning, nr 7—10; Idun, nr 15—21; Tidning för trädgårdsodlare, nr 5, 6; Finsk tidskrift, nr 4, 5; Nylænde, h. 7—9; Kvinden og Samfundet, h. 4, 5; Tilskueren, h. 4; Deutsche Hausfrauenzeitung, nr 15—22; Neue Bahnen, nr 7—9; Frauenberuf, h. 3; English woman's review, nr 4, 5; The woman's journal, nr 12—19; Women's suffrage journal, nr 5.

Till redaktionen insända böcker:

Key, Ellen. Om eganderätt och myndighet för den gifta kvinnan. — *Hansteen, Aasta.* Kvinden skabt i Guds billede, 1:sta h. — *Eliot, George,* III. Bilder ur engelska presters lif. Öfvers. af Dr C. F. Bagge. — Tre år i Kongo, 10 h. — *Lucina Hagman.* Om kvinnouppfostran. Iakttagelser och reflektioner. Öfvers. — Nykterhetsskrifter, utgifna af den af Kongl. Maj:t förordnade kommissionen. — *H. Lenk, Dr.* Den yngste norske kvindeliteratur, literærhistoriske skitser — *Andersson, C.,* Ett inlägg i den sociala frågan.

Allmänna stipendiefonden.

Inom 12 af Sveriges län äro Kretsföreningar i verksamhet, för att insamla bidrag till fonden. Flera dylika länsföreningar stå under bildning i olika delar af landet.

Fredrika-Bremer-Förbundets hemstudier.

Ledning för hemstudier inom olika ämnen lemnas af Fredrika-Bremer-Förbundet.

Ledningen innefattar:

- 1) *Allmänna råd eller anvisningar rörande literatur,* afgift 1 kr.
 - 2) *Studieplan* " 5 "
 - 3) *Råd och fortsatt ledning,* hvarvid lärjungen har rätt att hvar fjortonde dag insända en skriftlig uppsats och förfrågningar.
Afgift för halfår för hvarje ämne 15 kr.
- Närmare upplysningar meddelas genom Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, 5 Malmstorgsgatan, Stockholm.

Anmälan.

Den stora och glädjande framgång **Dagny** rönt under första åren af sin tillvaro manar att låta henne fortgå i samma riktning och efter samma program. **Dagny** skall således äfven under 1888 verka för **Fredrika-Bremer-Förbundets** ändamål, **en sund och lugn utveckling af arbetet på qvinnans höjande**, och vill hon derjämte söka **afvärja eller varna för de missriktningar, som hota att föra qvinnofrågan på villospår**. **Dagny** vill äfven meddela literära uppsatser, kortare berättelser m. m.

Dagny utkommer med 1 å 2 tryckark för hvarje månad och skall tills vidare utgifvas under ledning af **S. L—d Adlersparre**, biträdd af en redaktionskomité.

Priset för hel årgång blir fortfarande:

För medlemmar af förbundet . . . kr. 2,50

För icke medlemmar „ 4,00

Förbundsmedlemmar prenumerera å **Fredrika-Bremer-Förbundets** byrå, 5 **Malmtorgsgatan**, personligen eller medelst postanvisning. Icke förbundsmedlemmar kunna prenumerera dels vid alla postanstalter i riket, dels på förbundsbyrån, dels äfven hos hrr bokhandlare.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjukkassa.

För en inträdesafgift af 3—8 kr. och en årsafgift af 12—17 kr., beroende på den inträdessökandes ålder, gifves i sjukhjälp 1 kr. 50 öre om dagen, under en tid af ända till 13 veckor under kalenderåret, med möjlighet till förlängning, beroende på styrelsens beslut.

Till lättnad för de inträdessökande lemnas å förbundets byrå, 5 **Malmtorgsgatan**, **Stockholm**, formulär till läkarebetyg och till intyg om sjukdomsfall, samt öfriga anvisningar. Vid förfrågningar från landsorten sändas alla önskade upplysningar. Kassen är öppen för inskrifningar *hvarje helgfri torsdag*, kl. $\frac{1}{2}6$ — $\frac{1}{2}7$. Äfven personer, som icke äro medlemmar af förbundet, kunna blifva delegare i kassen.